

SKOLSKJUTSPRINCIPERNA INOM FÖRSKOLEUNDERVISNINGEN OCH DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN I SIBBO KOMMUN

SIPOON KUNTA - SIBBO KOMMUN
Sivistysvaliokunta - Bildningsutskottet
Gäller fr.o.m. 18.8.2020

BILDUTSK 17.8.2020 § 4

INNEHÅLL

1. INLEDNING	3
2. LAGSTIFTNINGEN OM SKOLSKJUTSAR	4
6 § Fastställande av elevernas skolplats	4
32 § Skolresor	4
3. TRAFIKSÄKERHET	6
Ansvarsområden	7
Försäkringar	7
4. ALLMÄNNA PRINCIPER I SIBBO	8
Elever som har rätt till skolskjuts	8
Transport till förskola och ledsagarersättning	8
Skolväg/Väg till förskoleundervisningen	8
Två adresser	9
Självriskgränserna	9
Studier i ett läroämne (t.ex. A2-språk, åskådningsämne) på annan plats än i närskolan	9
Vägens längd	10
Väntetider	10
Insjuknande under skoldagen	11
5. SKJUTSPRINCIPER I SIBBO	11
6. BEGREPPEN I LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING OCH BEVILJANDE AV SKJUTS PÅ BASIS AV DEM	12
Farlig skolväg	12
Svår eller ansträngande skolväg	13
7. HUR ANSÖKER MAN OM SKOLSKJUTS ELLER ERSÄTTNING?	13
4. Tillfälligt skjutsbehov	14
8. SKJUTSFORMER OCH ORDNINGSGREGLER	14
Bussar (HRT:s linjer)	15
Bestämmelser om antalet busspassagerare och hittegods	16
Beställningstrafik	16
Sekretess och tystnadsplikt	17

9. FÖRÄNDRINGAR I SKJUTSRÄTTEN	17
Elev i Sibbo kommun som överförs till specialundervisning i en annan kommun	17
En elev inom Sibbo kommun flyttar inom kommunen och byter närskola	17
En elev i Sibbo kommun önskar påbörja skolgång i en annan kommun	17
En elev i Sibbo kommun flyttar till en annan kommun	17
En elev från en annan kommun önskar påbörja skolgång i Sibbo	17
En elev från en annan kommun flyttar till Sibbo	17
10. RESPONS	17
11. INFORMATION	18
12. BESLUTFATTANDE	18

1. INLEDNING

I lagen om grundläggande utbildning och i denna skolskjutsguide definieras de villkor som ska uppfyllas för att Sibbo kommun ska ordna skolskjuts för förskoleelever och skolelever, samt de principer enligt vilka eleverna beviljas kommunens skolskjuts. Guiden innehåller även information om hur skjutsarna ordnas enligt färd sätt samt anvisningar om hur man ska ansöka om skolskjuts, hur eleverna ska bete sig under transport samt om eventuella undantagssituationer.

Kommunen ordnar skjuts för de elever i kommunens grundskolor som enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning har rätt till fri transport. Enligt Sibbo kommuns förvaltningsstadga ska bildningsutskottet godkänna skolskjutsplanen och principerna för transporter inom förskoleundervisningen. Skolskjutsarna genomförs i enlighet med 32 § i lagen om grundläggande utbildning och de principer som fastställts av bildningsutskottet. Kommunen konkurransutsätter beställningstrafiken i enlighet med gällande lagstiftning och rekommendationer.

Skjutsen ordnas i första hand med kollektivtrafik, i vilket fall kommunen står för resekostnaderna, eller med ett skilt fordon om eleven inte kan anlita kollektivtrafik. Skjutsrutterna går längs huvudvägar och skjutseleverna ska stiga på och av vid avhämtningshallplatser som anvisas separat. I enskilda undantagsfall kan vårdnadshavaren beviljas skjuts- eller ledsagarersättning.

Utöver lagstadgade skolskjutsar ordnar kommunen skolskjuts för elever i åk 1, 2 och 3 i grundskolor om elevens skolväg är över 3 kilometer. Om vägen är för kort för att uppfylla kriterierna kan man enligt prövning fatta ett beslut om skolskjuts. Detta kräver ett expertutlåtande. En rekommendation om det förmodade transportbehovet garanterar dock inte att skjuts beviljas.

Skolskjutsförmånen beviljas enbart till den närskola eller annan skola som kommunen anvisat och i vilken eleven på grund av sin studiesociala situation tillfälligt utför sin läroplikt (förutsätter ett separat beslut). Vårdnadshavarna till barn som utför sin läroplikt i någon annan skola än närskolan ansvarar själva för barnets skolskjutsar och för de kostnader som de orsakar.

2. LAGSTIFTNINGEN OM SKOLSKJUTSAR

Lagen om grundläggande utbildning

6 § Fastställande av elevernas skolplats

Undervisningen i kommunen ska ordnas så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt kommunikationerna är så trygga och korta för eleverna som möjligt. När förskoleundervisning ordnas ska dessutom beaktas att de barn som deltar i undervisningen har möjlighet att utnyttja småbarnspedagogisk service. [\(13.7.2018/542\)](#)

Läropliktiga och andra som får sådan undervisning som avses i denna lag ska av kommunen anvisas en närskola enligt 1 mom. eller en annan lämplig plats, vid vilka utbildningen enligt 4 § 1 och 2 mom. i denna lag sker på elevens eget språk, om kommunen är skyldig att ordna undervisning på nämnda språk. En elev som får förskoleundervisning kan som plats för undervisningen även anvisas en sådan plats inom småbarnspedagogiken som avses i 1 § 2 mom. och som uppfyller motsvarande krav eller någon annan plats som lämpar sig för förskoleundervisning. Av grundad anledning som har samband med undervisningen kan kommunen byta plats för undervisningen utan att ändra på undervisningsspråket. [\(13.7.2018/542\)](#)

32 § Skolresor

En elev i grundläggande utbildning eller påbyggnadsundervisning som har längre än fem kilometer till skolan har rätt till fri transport. En elev i förskoleundervisning som har längre än fem kilometer från hemmet till förskoleundervisningen eller från sådan småbarnspedagogisk verksamhet som avses i lagen om småbarnspedagogik till förskoleundervisningen har rätt till fri transport hemifrån direkt till förskoleundervisningen eller från småbarnspedagogiken till förskoleundervisningen och från förskoleundervisningen hem eller till småbarnspedagogiken. En elev i grundläggande utbildning, påbyggnadsundervisning eller förskoleundervisning har rätt till fri transport också när den väg som avses ovan med beaktande av hans eller hennes ålder eller andra omständigheter är alltför svår, ansträngande eller farlig. Ett alternativ till fri transport är ett tillräckligt understöd för transport eller ledsagande. [\(13.7.2018/542\)](#)

Elevers dagliga skolresa som ordnas enligt 1 mom. får med väntetider inberäknade ta högst två och en halv timme i anspråk. Om eleven när läsåret börjar har fyllt 13 år, får skolresan ta högst tre timmar i anspråk. [\(24.6.2010/642\)](#)

Om en elev antas till någon annan skola eller plats för undervisningen än den som avses i 6 § 2 mom., kan såsom villkor för antagningen ställas att vårdnadshavaren svarar för de kostnader som transporten eller ledsagningen medför. Därutöver, om ett barn som får förskoleundervisning deltar i småbarnspedagogik som ordnas i en annan kommun på det sätt som avses i 6 § 4 mom., har den som ordnar undervisningen rätt att förutsätta att barnets vårdnadshavare svarar för de kostnader som orsakas av transporten eller ledsagningen mellan platsen för småbarnspedagogiken och platsen för förskoleundervisningen. [\(13.7.2018/542\)](#)

Elever som väntar på transport skall ha möjlighet till handledd sysselsättning.

Understöd för transport eller ledsagande

Elever har enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning rätt till fri skoltransport, alternativt rätt till att få understöd för skolresorna. Paragrafen gäller inom förskoleundervisning, grundläggande utbildning och påbyggnadsundervisning.

Utbildningsanordnaren har enligt lagen inte skyldighet att ordna skolskjutsar, utan den ges möjlighet att välja mellan att ordna gratis skolskjutsar och bevilja understöd för transport eller ledsagande. I lagen konstateras det inte att skolskjutsarna i första hand ska ordnas som gratis transport och först därefter beviljas understöd. Barnen har således inte någon lagstadgad rätt till vissa transportformer (till exempel taxiskjuts). Det konstateras i lagen att kommunen i samtliga fall får ersätta transporten med ersättning som ska vara tillräcklig.

Skolskjutsar ordnas enligt lagen om grundläggande utbildning och de skolskjutsprinciper som Sibbo kommuns bildningsutskott godkänt. Skjutsen ordnas till den närskola som kommunen anvisat. Dessa principer gäller även förskoleundervisning.

Skolskjuts beviljas för en tur- och returresa mellan hemhållplatsen/avhämtningsplatsen till skolan och tillbaka.

Platsen där eleven avhämtas och lämnas vid efter skolan kan vara olika om detta inte medför extra kostnader.

Skolan ska se till att eleverna anvisas en plats där de avhämtas och lämnas vid. Eleverna ska visas på ett tydligt sätt var de ska vänta på sin skolskjuts. Vårdnadshavarna ska visas på ett tydligt sätt var de kan köra med bil när de skjutsar barnen.

Vårdnadshavare till andra elever än de som är berättigade till kommunal skolskjuts är skyldiga att själva ordna sina barns skolskjuts på det sätt de anser vara bäst. Vårdnadshavarna till barn som är berättigade till kommunal skolskjuts får också på egen bekostnad ordna sina barns skolresor på det sätt de vill om de anses att den grundnivå som kommunen erbjuder inte räcker till.

Skolresor för elever som deltar i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

Elever med invandrarbakgrund som deltar i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har i Sibbo lika rätt till skjuts respektive ersättning under skolresor som elever i den grundläggande utbildningen och förskoleundervisningen.

Ledd verksamhet under väntetiden

Utgångspunkten med planeringen av skjutstidtabellerna är att fordon anländer till skolan i tillräckligt god tid innan skoldagen börjar. En tjänsteinnehavare närvarar vid skolan från det att dagens första skjutselev anländer till det att den sista elevens skjuts har lämnat skolan. Om väntetiden för en skjuts förlängs av någon anledning erbjuder skolan eleverna som väntar på sin skjuts ledd verksamhet enligt bestämmelserna.

3. TRAFIKSÄKERHET

I skolskjutsar som kommunen ordnar följs Kommunikationsministeriets förordning om belastning och säkerhetsarrangemang vid transport av skolelever och barn i dagvård.

Personbilars belastning

I en bil får förutom föraren transporteras högst så många passagerare som motsvarar det i registret antecknade antalet sittplatser. Om bilen är utrustad med extra bilbälten som är godkända för skoltransporter, får antalet passagerare på ett säte eller en rad säten vara högst:

Antal sittplatser	Antal passagerare
1	2
2	3
3	5
4	6

På sittplatser som är belägna bredvid varandra får dock inte sitta flera än tre passagerare.

I en personbil som är registrerad för en förare och åtta passagerare får på varje sittplats som är minst 70 centimeter bred, med undantag för platsen bredvid föraren, transporteras två passagerare som får plats där. Det totala antalet passagerare får således vara 13, om alla passagerare är under 13 år vid läsårets början, i övriga fall 12.

Om även andra passagerare än de som hör till tillämpningsområdet för denna förordning deltar i transporten, räknas den maximala belastningen för de sittplatser som används för skol- och dagvårdstransporter enligt det antal sittplatser som förblir ledigt då de andra passagerarna tagit plats.

Det är förbjudet att använda den rad säten som finns längst bak i en personbil för skol- och dagvårdstransporter, om sätena är monterade med ryggen mot färdriktningen.

Bussars belastning (skjutsar som kommunen ordnar)

I en buss får förutom föraren transporteras högst så många passagerare som motsvarar det i registret antecknade antalet sittplatser.

Passagerarförteckning

Den som har beställt en transport skall ge transportören en undertecknad passagerarförteckning av vilken framgår passagerarnas namn, deras ålder vid läsårets början och skola eller läroanstalt. Förteckningen skall finnas i transportbilen från den 15 september varje läsår. Ändringarna skall antecknas i förteckningen senast den 15 varje månad. En passagerarförteckning är inte obligatorisk för dagvårdstransporter.

Märkning av skol- och dagvårdstransporter

Transportbilen skall fram- och baktill ha en löstagbar skylt som har formen av en kvadrat på gul reflekterande botten, vars sidor är 40 centimeter långa med en 25 millimeter bred röd kant och i vars mitt finns en likadan svart figur som på trafikmärke 152, Barn, samt därunder med svart text "Skolskjuts". Skylten skall fästas så att dess övre kant är högst 150 centimeter ovanför vägytan. På personbilar får skylten också monteras på taket.

Den ovan i 1 mom. avsedda skylten får på personbilar ersättas med en gul kupa av minst en taxilyktas storlek som monteras utanpå taxilyktan eller i stället för den och på vilken det finns en likadan svart figur som på trafikmärke 152, Barn, och texten "Skolskjuts". Ljuset i kupan bör vara tänt under skol- och dagvårdstransporter.

Efter avslutad skol- och dagvårdstransport skall skylten eller kupan genast avlägsnas.

Körrutt och hållplatser

Körrutten för bilar som används för transporter avsedda i denna förordning skall väljas så att passagerarna inte onödigt blir tvungna att korsa körbanan då de skall stiga in i eller ut ur bilen. Om transporten börjar eller slutar vid skolan skall passagerarna stiga in i eller ut ur bilen på en plats som är reserverad för detta och särskilt utmärkt på skolområdet eller i dess omedelbara närhet. Vid val av plats skall uppmärksamhet fästas vid att fordonstrafiken inte får äventyra säkerheten för dem som transporteras eller för andra som rör sig i området.

Låsning av dörrar

Handtaget på inre sidan av dörren i en transportbil skall till sin konstruktion och placering vara sådant att dörren inte går att öppna oavsiktligt.

Transportbilens hastighet

Den högsta tillåtna hastigheten för transporter som avses i denna förordning är 80 kilometer i timmen.

Alkolås

Under transporter som avses i denna förordning skall i regel användas fordon som är försedda med alkolås.

Ansvarsområden

Enligt lagen om grundläggande utbildning är Sibbo kommun i första hand ansvarig för skolskjutsarnas säkerhet. Trafikidkaren ansvarar för elevernas säkerhet under transporten från hemhållplatsen till skolhållplatsen och från skolhållplatsen till hemhållplatsen. Under resten av skolresan är eleven på kommunens ansvar förutsatt att hen använder den kortaste vägen mellan hemmet och skolan.

Det är i första hand vårdnadshavarnas skyldighet att instruera och lära sina barn hur man rör sig tryggt i trafiken. Vårdnadshavarna till de barn som får skolskjuts är ansvariga för att barnet tryggt kan ta sig från hemmet till fordonet och från fordonet hem. Vårdnadshavarna ska se till att elever som ska börja skolan och även äldre elever lär sig hur man tar sig till skolan tryggt, läser tidtabeller och rör sig i trafiken. Det rekommenderas att dessa saker repeteras varje år.

Vårdnadshavarna ansvarar för att barnen använder reflex och är ändamålsenligt klädda med tanke på väderleken. Eleverna ska alltid använda cykelhjälm när de cyklar.

Vårdnadshavare till andra elever än de som är berättigade till kommunal skjuts är skyldiga att själva ordna sina barns skolskjuts på det sätt de anser vara bäst.

Försäkringar

Kommunens försäkringar är i kraft under skolresorna. Elevernas skolförsäkring ersätter olyckor som inträffar under resan till och från skolan längs den rakaste och tryggaste vägen. Försäkringen ersätter vårdkostnader som uppkommer vid olycksfall. Saksador ersätts inte.

4. ALLMÄNNA PRINCIPER I SIBBO

I lagen om grundläggande utbildning och i skjutsprinciperna som godkänts av bildningsutskottet i Sibbo kommun fastslås de villkor som ska uppfyllas för att skolskjuts ska beviljas elever och förskolebarn av Sibbo kommun.

Elever som har rätt till skolskjuts

Sibbo kommun beviljar skolskjuts för elever inom den grundläggande utbildningen till skolan inom elevens skoldistrikt eller ersätter vårdnadshavarna för skolresekostnader när

- eleven går i åk 1–3 och skolvägen är längre än 3 kilometer, eller
- eleven går i åk 4–9 och skolvägen är längre än 5 kilometer, eller
- en vägsträcka på elevens skolväg har klassats som farlig.

Transport till förskola och ledsagarersättning

Skolskjutsen för förskoleelever betalas i första hand till vårdnadshavaren i form av en så kallad ledsagarersättning. Med andra ord ska barnets vårdnadshavare skjutsa eleven till förskolan och tillbaka. Ersättningen betalas enligt den billigaste biljettprodukten för en vuxen (ledsagare) i den interna kollektivtrafiken. Ersättningen betalas in på vårdnadshavarens bankkonto månatligen och i efterhand. Ledsagarersättningen beviljas om vägen är över 5 km lång, eller om skolvägen enligt ett expertutlåtande anses vara farlig.

Ledsagarersättning betalas om förskoleeleven inte deltar i dagvård som kompletterar förskoleundervisningen. Om förskoleeleven deltar i kompletterande dagvård men den kompletterande dagvården inte används varje verksamhetsdag, räknar man verksamhetsdagarna som berättigar till ledsagarersättningen enligt avtalet om vårdtid. Ledsagarersättning betalas enligt följande:

- förskoleeleven deltar inte alls i kompletterande dagvård → ledsagarersättningen är 2 x biljettprodukten för en enkelresa
- förskoleeleven deltar i kompletterande dagvård enbart efter förskoleundervisningen → ledsagarersättningen är 1 x biljettprodukten för en enkelresa
- förskoleeleven deltar i kompletterande dagvård enbart före förskoleundervisningen → ledsagarersättningen är 1 x biljettprodukten för en enkelresa

Ledsagarersättningen ansöks med ansökan om skolskjuts. Ledsagarersättning betalas från och med den första dagen i månaden efter den dag som ansökan har tagits emot (t.ex. ansökan 18.8 → ersättning betalas från början av september). Bidrag beviljas inte retroaktivt. Ledsagarersättningen räknas enligt det kalkylmässiga antalet dagar eleven får förskoleundervisning i en månad, som är 21.

Skolväg/Väg till förskoleundervisningen

Med för- och grundskolelevernas egentliga skolväg avses den dagliga sträcka mellan hemmet och skolan/förskoleundervisningen som eleven tillryggalägger då han eller hon tar sig till skolan/förskoleundervisningen längs kortaste möjliga allmänna väg som är framkomlig till fots året om från gränsen till hemmets gårdsplan till skolgården/förskoleundervisningslokalens gård.

Skolskjutsar ordnas bara för sträckan mellan hemmet och skolan, respektive ersätts bara för sträckan mellan hemmet och skolan/förskoleundervisningen. Vårdnadshavaren har alltid ansvaret när ett barn

i förskoleåldern reser och rör sig i trafiken. Barnet ska ledsagas av vårdnadshavaren själv eller av en annan, av vårdnadshavaren befullmäktigad vuxen.

Enligt 48 b § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning ska man vid anordnande av morgon- och eftermiddagsverksamhet beakta att de barn som deltar i verksamheten och som enligt 32 § i lagen är berättigade till skolskjutsförmån, har möjlighet att använda denna förmån.

I laggrunderna (RP 57/2003) konstateras att kommunen inte är skyldig att ordna särskilda transporter från eftermiddagsverksamheten. Enligt laggrunderna är bestämmelsen avsedd att vara riktgivande i planeringen av verksamheten och ålägger alltså inte kommunen att ordna transporter. Vid planeringen av skolskjutsar bör kommunen dock beakta detta faktum.

Skjutsar till vårdplatser och eftermiddagsklubbar hör inte till skolskjutsarna och de vare sig ordnas eller kostnader som uppkommer på grund av dem ersätts. HRT-biljetten kan dock användas ända fram till klockan 18.

Ifall eftermiddagsverksamhet inte ordnas i elevens egen skola, ordnas möjlighet till skjuts till den eftermiddagsklubb skolan ingått avtal med om ordnande av verksamheten.

Om förskolebarnet har rätt och behov till dagvård dygnet runt, behandlas förskoleplatsen och skjutsbehovet individuellt.

Två adresser

Kommunen är inte skyldig att ordna kostnadsfri skjuts till skola eller förskoleundervisning pga. barnets föräldrars boendearrangemang. När föräldrarna har gemensam vårdnad bestäms barnets rätt till skolskjuts mellan hemmet och närskolan enligt den adress som har antecknats som barnets officiella adress i befolkningsregistret. (HFD: 2006:10).

Självriskgränserna

Kommunen är inte skyldig att ordna skolskjuts för barnets skolväg i sin helhet. Skjuts kan ordnas enbart för en del av hela skolresan, och därför ska eleven vara beredd att färdas en del av resan på egna vägnar. Eleverna förväntas promenera till den plats där han eller hon stiger på beställningsfordonet eller bussen. Den maximala promenadsträckan till påstigningsplatserna är två kilometer för elever i årskurs 1–6 och tre kilometer för elever i årskurs 7–9.

Kommunen svarar inte för särskilda transporter vid dåligt före. Vårdnadshavaren avgör i sådana fall huruvida barnet kan sändas till skolan. I problemsituationer tar trafikidkaren eller HRT i mån av möjlighet kontakt med Bildningsavdelningens resultatenheter Förvaltningstjänster, som försöker kontakta eleverna och vårdnadshavarna antingen via skolan eller direkt. HRT ger ut information om busstrafiken i undantagssituationer.

Skjutsrutterna och skjutstiderna kan ändra under läsåret.

Studier i ett läroämne (t.ex. A2-språk, åskådningsämne) på annan plats än i närskolan

Målet är att all undervisning ordnas i elevens närskola. Om detta inte är möjligt, ordnar kommunen skjutsar enligt skolans läsordning och behov även om eleven inte annars är berättigad till skjuts. Inga separata skjutsbeslut fattas om sådana skjutsar. Skolorna ska dock ta i beaktande att det är billigare

att ordna undervisning för en enstaka elev eller en liten elevgrupp i den egna skolan än att ordna beställningstransport.

Vägens längd

Vägens längd avser skolvägen i ena riktningen. Skolvägen mäts längs den kortaste allmänna vägen, inklusive enskilda väg som kommunen beviljar stöd för, från hemmets port till skolans gårdsport eller dylik. Om det är möjligt för eleven att välja mellan en gångväg, en gång- och cykelväg och en bilväg anses den kortaste skolvägen vara den väg längs vilken eleven kan ta sig till skolan utan att bryta mot trafikreglerna.

Skolvägen mäts på följande sätt:

- till skolans/förskolans port (utifrån skolans/förskolans adress)
- från gränsen till gårdsplanen till elevens hem

Avståndet mäts med hjälp av en kartapplikation. I oklara fall avgörs saken utgående från vad som är till elevens fördel.

Största delen av vägnätet i Sibbo kommun är statliga eller privata vägar. På grund av kommunens verksamhet och beslut föranleds trafik längs privata vägar såsom skolskjutsar och hemvård. Sådan trafik beaktas i fastigheternas vägenheter. För dylik väganvändning uppstår ingen betalningsskyldighet (vägavgift) för kommunen.

En väg som används enbart för genomfart kan ingå i den rutt som kommunen förutsätter t.ex. för att förkorta skolvägens längd. Sibbo kommun beaktar t.ex. vid betalning av kommunalt bidrag för privata vägar de vägar där linjetrafikbussarna trafikerar för att väglagen ska ha möjlighet att på ett tillfredsställande sätt ombesörja vägens skick, bl.a. förebygga halt väglag.

Skolresans längd tidsmässigt

Enligt lagen om grundläggande utbildning får elevens dagliga skolresa med väntetider inberäknade ta högst två och en halv timme i anspråk om inte eleven när läsåret börjar har fyllt 13 år. Om en elev när läsåret börjar har fyllt 13 år får skolresan ta högst 3 timmar i anspråk. Tiden för sådan resa som företas på egen hand tas i beaktande när man beräknar den tid som eleven använder för skolresan. I samma årskurs kan enligt lagen således finnas elever, vars maximala längd på skolresan i tid varierar.

För gångresornas del tillämpas anvisningarna i boken (Gustav Wikström: Bildningsväsendets lagstiftning, Hakapaino Oy 2004, s. 80): de yngre eleverna promenerar ca 4 km i timmen och de äldre eleverna borde klara av att gå 5 km i timmen.

I praktiken tillämpas denna anvisning enligt följande:

- en förskoleelev – en elev i 1 åk promenerar 1 km på 15 minuter
- en elev i åk 2–4 promenerar 1 km på 13 minuter
- en elev i åk 5–9 promenerar 5 km på 1 timme

Väntetider

Beroende på tidtabellen kan eleven bli tvungen att vänta på skjuts på morgonen och/eller kvällen. Bilen/bussen anses inte vara försenad om den kommer till hållplatsen inom 15 minuter efter överenskommen tid. Strävan är att väntetiderna ska hållas inom rimliga gränser.

Insjuknande under skoldagen

Skolan kontaktar vårdnadshavaren som ska hämta eleven. Särskilda skolskjutsar ordnas inte om eleven insjuknar under skoldagen, även om eleven annars har beställningstransport.

Risken för rovdjursangrepp som grund för rätten till skolskjuts

Det förekommer rovdjur på Sibbo kommuns område. Förekomsten av rovdjur föranleder inte i och för sig sådan fara, att man därför skulle beviljas avgiftsfri skolskjuts. Ett tillfälligt skjutsbehov kan komma i fråga då det uppstått ett aktuellt hot genom att ett rovdjur har konstaterats uppträda hotfullt mot människan. Ett tillfälligt skjutsbehov kan inte grunda sig på händelser som inträffat tidigare år.

För att konstatera en rovdjursfara behövs ett utlåtande av den lokala jaktvårdsföreningen. På grund av utlåtandet kan eleven tillfälligt beviljas rätt till skjutsar förutsatt att elevens vårdnadshavare ansökt om den. Den tillfälliga avgiftsfria skolskjutsen avslutas omedelbart då orsaken till skjutsen upphör.

5. SKJUTSPRINCIPER I SIBBO

Huvudprincipen är att skolskjutsarna ska ordnas så att de följer kortaste möjliga rutter och utnyttjar billigaste möjliga fortskaffningsmedel. Skolskjutsarna sköts i första hand så att kostnadsersättning betalas i form av ett busskort för de kostnader som eleverna har då de anlitar den befintliga kollektivtrafiken. Om bussar i linjetrafik inte kan anlitas, sköts skjutsarna med beställningstrafik. Skolskjutsen för förskoleelever ordnas i första hand genom att betala ledsagarersättning till barnets vårdnadshavare.

Eleverna kan under sin skolresa bli tvungna att utnyttja flera olika skjutsformer (buss, beställningsbuss och taxi). Beställningstransporter ordnas inte från dörr till dörr utan eleverna samlas på busshållplatserna eller på de s.k. hållplatserna för beställningstrafik på samma sätt som de elever som åker buss samlas vid busshållplatserna.

I regel skjutsas eleverna inte mellan hemmet och hållplatsen om sträckan är kortare än 2 km (årskurs 1–6) respektive 3 km (årskurs 7–9).

Trafikidkaren anvisar hållplatsen i samarbete med kommunen. Hållplatsen kan vara en busshållplats, anslutning eller någon annan plats som enligt vägtrafiklagen och med tanke på trafiken anses vara trygg.

För att skolskjutsarna ska löpa smidigt längs skjutsrutterna förutsätts det att eleverna är på överenskommen plats i tillräckligt god tid (minst 5 minuter före tidtabellen). Barnen bör vänta på fordonet 15 minuter efter överenskommen tidtabell. Om fordonet inte kommer, kan barnet återvända hem och ta kontakt med antingen föräldrarna, skolan eller Bildningsavdelningens resultatenheter Förvaltningstjänster. Om barnet kommer för sent till skjutsen, ordnas inte någon särskild skjuts. Det faller då på föräldrarnas ansvar att se till att barnet tar sig till skolan.

Beställningsskjuts kan anlitas endast av de elever som ha en särskild skjutsrätt. Fordonens beläggningsgrad varierar enligt antalet skjutsberättigade elever. Därför uppkommer ofrånkomliga situationer då ett fordon i beställningstrafik som skjutsar elever med särskild skjutsrätt kör förbi utan

att plocka upp icke-skjutsberättigade elever som väntar på en busstur eller är på väg till en busshållplats eller en hållplats för beställningstrafik. Om kommunen skulle bevilja en enskild elev rätt att använda en sådan beställningstur, skulle man bli tvungen att bevilja denna samma rätt till alla andra elever som använder kollektivtrafikturer och inte har rätt att använda beställningsturer. Detta skulle leda till att man måste ersätta kollektivtrafikens turer med beställningsturer.

De nuvarande avtalen för beställningstrafik räcker inte till för alla elevers transporter. En sådan situation skulle också strida mot skolskjutsprinciperna eftersom man i första hand försöker styra eleverna till kollektivtrafikturerna. En beställningstrafiklösning skulle även vara betydligt dyrare. Det är alltså fråga om likvärdig behandling av eleverna i kommunens olika delar, då en enskild elev eller några elever inte beviljas rätt att använda beställningstrafikturer.

Skolskjutsarna för elever stadigvarande bosatta i skärgården ordnas inom ramen för skärgårdstrafiken som konkurrensutsätts av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland. Bildningsavdelningen och trafikidkaren kommer överens om tidtabellerna så att kollektivtrafiken är det primära transportmedlet för anslutningstrafiken.

Till elevens vårdnadshavare kan på anhållan betalas ersättning för skolresekostnaderna, om eleven uppfyller villkoren för rätt till skolskjuts och vårdnadshavaren skjutsar eleven. I sådana fall ordnar kommunen i regel inte vare sig skjuts för eleven eller ger eleven turbussbiljetter. Ersättningen betalas som ersättning per resa enligt den billigaste biljettprodukten för en vuxen (ledsagare) och ett barn enligt en taxa som fastställts av HRT.

Om det inte finns kollektivtrafik som eleven kan anlita, kan vårdnadshavaren beviljas ersättning för användning av eget fordon. I detta fall är den maximala ersättningen den kilometerersättning utan höjningar som Skatteförvaltningen fastställt. Kommunen ersätter en enkelriktad resa på morgonen hemifrån till närmaste hållplats för kollektivtrafik och en enkelriktad resa på eftermiddag från hållplatsen hem.

6. BEGREPPEN I LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING OCH BEVILJANDE AV SKJUTS PÅ BASIS AV DEM

Farlig skolväg

Sibbo kommun bedömer skolvägarnas säkerhet med hjälp av experthjälp, dvs. dataprogrammet Koululiitu, som är ett verktyg med vilken trafiksäkerheten på de olika rutterna kan bedömas.

Koululiitu använder färger för att visa på kartan hur säker eller osäker en viss väg är för trafikanter i olika åldrar. Det resultat som programmet ger är baserat på risktal som programmet räknar enligt bl.a. vägarnas och trafikens egenskaper. I programmet definieras rekommendationer för risktal per respektive vägvagnsnitt. Rekommendationerna baserar sig på expertintervjuer och medeltalen av kommunernas praxis. För landsvägarnas del är risktalen baserade på information som fås av vägregistret. Det är inte möjligt att inbegripa alla lokala problem i vägregistret. Bland annat information om säsongartad trafik eller vägarbete ingår inte i registeruppgifterna.

Risktalen i programmet Koululiitu används som hjälp i det format som programmet producerar, förutom i följande fall:

- Vid bedömningen av huruvida det är tryggt att korsa en järnväg vid en plankorsning används bland annat Trafikledsverkets åtgärdsutredningar för plankorsningar, för i programmet ingår inga definitioner för plankorsningar. Även Olycksutredningscentralen (finsk förkortning OTKES) utför utredningar och ger rekommendationer gällande plankorsningar.
- Under vintersäsongen, dvs. från veckan efter höstlovet till slutet av mars under följande termin, använder man gränsvärden som är fem poäng lägre än under övriga tider.
- Om det på en väg eller ett vägavsnitt utförs sanering eller annat dylikt långvarigt vägarbete som orsakar fara, ska skjuts tillfälligt ordnas för de elever som bor inom vägarbetets verkningskrets.

Vid bedömningen granskas trafikförhållandena på skolvägen ur flera synvinklar, men trafikmängderna och hastighetsbegränsningarna på vägarna väger tyngst. Till exempel enbart avsaknaden av belysning gör inte en väg farlig.

Om det på vägen utförs till exempel bygg- eller servicearbete kan detta även tillfälligt påverka vägens säkerhet. Vid behov ber man polisen ge ett utlåtande om huruvida ett enskilt vägavsnitt är säkert eller inte. Utlåtanden bes av väg- och trafikmyndigheterna i den mån som ärendet faller inom deras verksamhetsområde.

Svår eller ansträngande skolväg

Kommunen ordnar skjuts för eleven eller ersätter elevens vårdnadshavare för resekostnaderna, om vägen är alltför svår eller ansträngande för eleven.

För att skjuts ska ordnas på basis av ovan nämnda orsaker krävs alltid att

- en sakkunnig (t.ex. behandlande läkare, skolläkare eller skolpsykolog) ger ett utlåtande
- av utlåtandet ska utöver orsakerna och motiveringen till skjutsbehovet framgå för vilken tidsperiod samt med vilket färdmedel den sakkunniga rekommenderar att eleven skjutsas
- sakkunnigutlåtanden ska varje läsår på nytt lämnas in tillsammans med ansökan, förutsatt att utlåtanden inte är av varaktig karaktär.

Att transport rekommenderas är inte i sig en tillräcklig motivering för att det ska ordnas. Varje ansökan behandlas från fall till fall.

Skjutsar till läkar- eller terapeutbesök

Sibbo kommun varken ordnar eller ersätter elevernas skjutsar till läkarmottagningen eller terapi.

7. HUR ANSÖKER MAN OM SKOLSKJUTS ELLER ERSÄTTNING?

1. Rätt till skjuts pga. skolvägens längd eller farlighet

När rätten till skolskjuts beror på längden av elevens skolväg, ska man ansöka om skolskjuts när behovet uppstår. Skjutsansökan finns i digital form i Wilma.

Rätten till skolskjuts beviljas så att den är i kraft

- under den tid som eleven deltar i förskoleundervisning
- under den tid eleven går i åk 1–3
- under den tid eleven går i åk 4–6 eller

- under den tid eleven går i åk 7–9, förutsatt att den i skjutsprinciperna definierade grunden för skjuts är i kraft under hela ovan nämnda period.

Om eleven flyttar eller byter skola under pågående läsår, ska en ny ansökan om skolskjuts lämnas in. Kommunen ordnar skolskjuts enbart till elevens närskola. Rätten till skolskjuts upphör omedelbart när den i skjutsprinciperna definierade grunden till den slutar att gälla. Det resekort som eleven fått ska returneras till skolans kansli utan dröjsmål.

2. Rätt till skjuts pga. ett expertutlåtande

Om rätten till skolskjuts eller ersättningen för kostnaderna som orsakas av skolresor grundar sig på ett expertutlåtande ska ansökan om skolskjuts och ersättningen sökas skilt för varje läsår. Ansökan om skolskjuts fylls i elektroniskt via en länk som man hittar på kommunens webbplats. Om vårdnadshavaren inte har möjlighet att fylla i den elektroniska blanketten kan man även använda sig av blanketten i pappersform. Den fås från skolsekreteraren i skolorna eller från kommunens info, där den ifyllda blanketten också kan lämnas in. Ansökan om skjuts till förskolan görs i samband med anmälan till förskolan. När en elev börjar i grundskola rekommenderas det att ansökan om skolskjuts lämnas in samtidigt som man anmäler eleven till skolan.

3. Rätt till skjuts för de elever som bor i skärgården

För de elever som bor i skärgården anlitas i första hand den befintliga skärgårdstrafiken och vårdnadshavaren och Sibbo kommun kommer från fall till fall överens om hur skolresorna annars ordnas.

4. Tillfälligt skjutsbehov

I specialfall, t.ex. på basis av hälsoskäl (t.ex. olyckor), kan skjuts ordnas eller ersättas också för kortare tid. För detta behövs ett utlåtande som fås av t.ex. en läkare. Av utlåtandet ska framgå orsakerna och motiveringarna till transportbehovet och den tidsperiod experten rekommenderar att transport ordnas för eleven. För skjutsarrangemang på grund av olyckor ska reserveras tre vardagar från den dag kommunen fick del av expertutlåtandet.

Eleven/vårdnadshavaren skickar läkarutlåtandet till skolsekreteraren (eller till en annan ansvarsperson i skolan). Av utlåtandet ska framgå att det rekommenderas att eleven skjutsas med beställningsfordon. Taxikort beviljas för elevens skolresor. Eleven får taxikorten från skolan. Eleven har rätt till skolskjuts mellan hemadressen och skolan enligt den läsordning som vårdnadshavarna och skolan tillsammans kommer överens om. Skolan ordnar inte extra övervakning före skoldagen eller efter den under den tid eleven väntar på sin skolskjuts.

8. SKJUTSFORMER OCH ORDNINGSGREGLER

Lagen om upprätthållande av ordning i kollektivtrafik ger chauffören rätt att avlägsna en störande passagerare som trots chaufförens förbud fortsätter sitt störande beteende. Passageraren får dock inte avlägsnas om det medför fara för hans eller hennes hälsa.

- Chauffören fungerar även som fostrare. Hen har rätt att ingripa i situationer där eleverna betar sig osakligt eller gör något som inte tillåts. Chauffören ska garanteras arbetsro.
- Om ett barn vägrar använda säkerhetsbälte, avlägsnas han eller hon från skolskjutsen efter en varning och för en viss tid.
- Eleverna får inte störa andra passagerare. Med hänsyn till medpassagerarnas trivsel och chaufförens arbete är det viktigt att eleverna har rena och snygga kläder samt ett gott uppförande.
- Trafikidkaren och elevens vårdnadshavare samt eleven kommer sinsemellan och i samarbete med skolan överens om ersättning av skador som eleven orsakat fordonet. Kommunen är inte ersättningsskyldig i dessa fall.
- För skolgymnastik eller vinterevenemang enligt läsordningen får eleverna ta med åklappar, skidor, pulkor och skridskor i fordonet. Elevernas sportutrustning ska under transporten skyddas på ett vederbörligt sätt (skridskor ska ha skridskoskydd, skidor ska läggas i ett skidfodral eller fästas tätt ihop).
- Trafiksäkerheten är viktigast under transporten. Eleverna får inte röra sig från ett ställe till ett annat under pågående transport i fordonet. Det är förbjudet att äta och dricka i fordonen.
- Förseelser mot trafikreglerna anmäls till polisen.

Bussar (HRT:s linjer)

Eleverna får ett personligt HRT-resekort till sitt förfogande. Kortet är i kraft enbart under skoldagar mellan kl. 04.30 och 18.00.

Skolelevernas resekort är avsett för skolresor. Med tanke på skoldagar och avslutningsfester som infaller på lördagar har kortet också laddats med värde.

Resekortet får användas under den dagliga giltighetstiden inom HRT:s zon D till exempel för resor till hobbyer och tillbaka. Vårdnadshavarna kan ladda värde på skolelevens resekort om de så vill. Då kan kortet användas även kvällar, veckoslut och under semestertiderna. Värde som vårdnadshavaren laddat på kortet gäller för resor inom hela HRT-området.

Om resekortet försvinner eller går sönder, kan man lösa ut ett nytt resekort i kommunens infopunkt. Då spärras det försvunna kortet. För ett nytt kort tas ut en avgift enligt HRT:s prislista.

Chauffören har rätt att begära att en elev som inte har med sitt resekort betalar den enligt taxan giltiga engångsavgiften för resan.

HRT-resekortet är Sibbo kommuns egendom. Det är förbjudet av avsiktligt skada kortet. Ett avsiktligt skadat kort måste ersättas.

Om kortet upphör att fungera, ska man kontakta kommunens infopunkt. För ett nytt kort tas inte ut avgift.

När elevens rätt till skolskjuts upphör, respektive när eleven slutar använda HRT-linjetrafiken och övergår till skolskjutsar i kommunens regi, returneras kortet via skolan till Bildningsavdelningens resultatenhet Förvaltningstjänster. En ersättningsavgift tas ut för kort som inte har returnerats.

Bestämmelser om antalet busspassagerare och hittegoods

I reguljär kollektivtrafik får antalet busspassagerare tillfälligt överskrida antalet platser som antecknats i registerutdraget (sittplatser och ståplatser) med 30 %.

Man kan fråga efter ett borttappat resekort vardagen efter att kortet försvunnit fr.o.m. kl. 16 på HRT:s Kundservice eller vid ett serviceställe för resekort. Förfrågningar om föremål som tappats bort i bussarna kan göras hos Finlands Hittegodsservice, www.loytotavarat.net.

Beställningstrafik

Sibbo kommun strävar efter att upprätthålla basservicenivån i den reguljära busstrafiken. Syftet är att trygga regelbundna förbindelser till kommuncentra, bl.a. för skol- och arbetsresor samt skötsel av ärenden. Beställningstrafiken, också skolskjutsarna, kan endast komplettera busstrafiken. Skolskjutsarna kan alltså ordnas som beställningstrafik endast om skoleleverna inte kan utnyttja linjetrafiken.

I första hand är beställningstrafiken alltid matartransport till bussen, om det inte finns särskilda skäl för ett annat arrangemang. Om busstrafik helt saknas, ordnas skjutsen med beställningstrafik.

Eleven ska använda den beställningsskjuts som ordnats för honom eller henne. Beställaren (Sibbo kommun) tillställer den som utför skjutsen en passagerarförteckning över vilka elever som har rätt till skjuts. Förteckningen ska finnas i fordonet under skjutsen och den uppdateras vid behov av kommunen. Beställaren betalar skjutsen bara för de elever som finns med i förteckningen. Förteckningen över de skjutsberättigade eleverna är den enda officiella och ansvarsbindande förteckningen för elevskjutsar som avses i lagen om grundläggande utbildning. Därför får inga andra elever åka med skolskjutsar som beställts av kommunen. Skjuts av andra är förbjuden, om det inte har överenskommit särskilt med beställaren.

Det är förbjudet att stiga in i eller ut ur fordonet på den sida av vägen som är trafikerad. Om eleven ska korsa en väg är det skäl att vänta tills fordonet åkt iväg och inte korsa vägen bakom fordonet.

Om en elev som är under 135 cm lång transporteras i framsätet, bör en bälteskudde användas.

Chauffören behöver inte vänta på en elev som kommer för sent till hållplatsen eller hämtar en sak som blivit hemma eller i skolan. Eleven ska på överenskommen tidpunkt vänta på den överenskomna hållplatsen, inte t.ex. någonstans i närheten.

Elevens frånvaro t.ex. på grund av sjukdom ska meddelas trafikidkaren på det telefonnummer som står i elevens resekort och i tidtabellen mellan kl. 06.30 och 19.00. Textmeddelanden tas också emot, men kvitteras inte. Elever med funktionshinder får särskild uppmärksamhet.

Om elevens skjutsbehov ändras permanent under läsåret, ska detta meddelas till kommunen.

Sekretess och tystnadsplikt

- Frågor som berör skolskjuts eleverna eller deras familjer diskuteras inte med utomstående.
- Elevförteckningarna som berör skjutsrutterna är avsedda endast för chaufförerna som kör skolskjutsarna och för transportanordnarna.
- Elevförteckningarna är inga offentliga dokument och uppgifterna får inte överlåtas till utomstående.
- Företaget/trafikidkaren ansvarar för att förteckningarna förvaras omsorgsfullt och ser till att de gamla förteckningarna förstörs på vederbörligt sätt.

9. FÖRÄNDRINGAR I SKJUTSRÄTTEN

Elev i Sibbo kommun som överförs till specialundervisning i en annan kommun

Sibbo kommun ersätter skolresekostnaderna för en elev i Sibbo kommun som på basis av ett tjänsteinnehavarbeslut överförs till specialundervisning i en annan kommun. Då får eleven ett beslut om närskola i en främmande kommuns skola och eleven är berättigad till avgiftsfri skolskjuts.

En elev inom Sibbo kommun flyttar inom kommunen och byter närskola

Eleven kan enligt vårdnadshavarnas ansökan fram till terminens slut fortsätta i den skola inom Sibbo kommun han eller hon påbörjat läsåret i. Om eleven vill fortsätta i den gamla skolan fattar man ett beslut om sekundär skolplats och vårdnadshavaren ansvarar för kostnaderna för skolresor samt för researrangemang.

En elev i Sibbo kommun önskar påbörja skolgång i en annan kommun

Elever kan anhålla om att få gå i en annan skola än närskolan i hemkommunen. Sibbo kommun ordnar inte skolskjuts eller ersätter elevens skolresekostnader, om eleven på basis av vårdnadshavarnas ansökan går i en annan skola än den som kommunen anvisat eleven.

En elev i Sibbo kommun flyttar till en annan kommun

Eleven kan gå kvar i skolan i Sibbo under den tid som vårdnadshavarens ansökan gäller, om skolans rektor förordar ansökan och det finns rum i undervisningsgrupperna. Ett beslut om sekundär skolplats fattas för eleven. Sibbo kommun ordnar inte skolskjuts eller ersätter skolresekostnaderna för eleven.

En elev från en annan kommun önskar påbörja skolgång i Sibbo

En elev från en annan kommun kan anhålla om att få gå i skola i Sibbo. Sibbo kommun ordnar inte skolskjuts eller ersätter skolresekostnaderna för eleven.

En elev från en annan kommun flyttar till Sibbo

En elev kan för den tid vårdnadshavarens ansökan avser gå kvar i sin gamla skola, såvida skolmyndigheterna i den kommun eleven flyttar från beviljar tillstånd. Sibbo kommun ordnar inte skolskjuts eller ersätter skolresekostnaderna för eleven.

10. RESPONS

Respons om eventuella kvalitetsfel riktas till Bildningsavdelningen eller direkt till trafikidkaren. Alla klagomål som skickats till Bildningsavdelningen bokförs och utreds tillsammans med trafikidkaren. Om det i verksamheten förekommer allvarliga förseelser såsom brott mot trafiklagstiftningen, ska

sakägarna direkt kontakta polisen. Om en elev t.ex. av misstag åker förbi avstigningshållplatsen, är det alltid skäl att kontakta chauffören som kan hjälpa till att utreda situationen.

11. INFORMATION

Anmälan till skolan sker med hjälp av en elektronisk blankett. Ansökan om skolskjuts sker via samma blankett som barnet anmäls till skolan. I den elektroniska blanketten finns en länk som leder till ansökan om skolskjuts. Principerna för skolskjuts kan läsas på Sibbo kommuns webbplats där man också publicerar det senast uppdaterade dokumentet om principerna ändras.

Helsingforsregionens trafik ansvarar för kollektivtrafiken och informationen om den.

12. BESLUSFATTANDE

Bildningsutskottet godkänner skolskjutsprinciperna.

I enlighet med bildningsutskottets beslut godkänner bildningsdirektören skolskjutsarrangemangen.

Alla beslut om skolskjutsar fattas av kommunens Bildningsavdelning. Beslutsfattare i skolskjutsärenden är Bildningsavdelningens tjänsteinnehavare, och besvär riktas direkt till Helsingfors förvaltningsdomstol.

Om vårdnadshavarna är missnöjda med Bildningsavdelningens beslut om skolskjuts, kan de framställa ett fritt formulerat skriftligt rättelseyrkande till bildningsutskottet eller direkt till Helsingfors förvaltningsdomstol. Upphävs besväret i förvaltningsdomstolen står den klagande för behandlingsavgifterna.